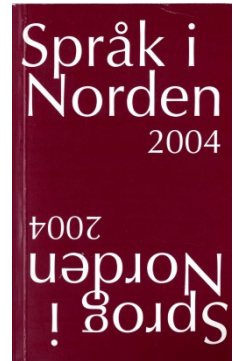


# Sprog i Norden

Titel: Nordisk språkråd 2003  
Forfatter: Torbjørg Breivik  
Kilde: Sprog i Norden, 2004, s. 179-187  
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>



© Nordisk språkråd

## Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

## Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

## Nordisk språkråd 2003

*Torbjørn Breivik*

Nordisk språkråd er opprettet av språknemndene i Norden – Dansk Sprognævn, Forskningscentralen för de inhemska språken (Finland), Føroyska málnevndin, Oqaasiliortut (Grønlands Sprognævn), Íslensk málnefnd, Norsk språkråd, Sámi giellalávdegoddi (Sametingets språkstyre), Svenska språknämnden og Sverigefinska språknämnden. Institusjonene representerer språkene i Norden (dansk, finsk, færøysk, grønlandsk, islandsk, norsk, samisk og svensk).

Nordisk språkråd er samarbeidsorganet for språknemndene, og arbeider med saker knyttet til virksomhetsområdet for den enkelte nemnd. Rådet er i tillegg sakkyndig organ for Nordisk råd og for Nordisk ministerråd.

Det overordnede målet for Nordisk språkråd er å øke den internordiske språkforståelsen. Språkrådet arbeider også med å fremme og lette bruken av de nordiske språkene både i Norden og utenfor, f.eks. ved å delta i det europeiske språksamarbeidet. Et konkret tiltak for å fremme og lette bruken av de nordiske språkene er at Nordisk språkråd gir økonomisk støtte til ordbokprosjekter rettet mot de små språkområdene i Norden.

Rådet samarbeider med andre språk- og terminologiorganer i og utenfor Norden, og fungerer som koordinerende organ i forhold til det internasjonale språksamarbeidet.

Nordisk språkråd mottar økonomisk støtte fra Nordisk ministerråd.

### **Organisasjon**

Nordisk språkråd består av et råd på 10 medlemmer som hver er utnevnt av og representerer den enkelte språknemnd (jf.

nedenfor). For hver representant er det utnevnt en suppleant. Rådet er normalt utnevnt for en periode på tre år.

Ledelsen og det økonomiske ansvaret skifter hvert tredje år. Rådets leder og rådssekretær representerer den språknemnden som til enhver tid har ledelsen og det økonomiske ansvaret. Nestlederen i rådet representerer den nemnden som skal overta ledelsen i påfølgende treårsperiode.

Norsk språkråd overtok 1. januar 2003 ledelsen og sekretariatsfunksjonen (fra Dansk Sprognævn). Nestlederen kommer fra Íslensk málnefnd, som stod for tur til å overta ledelsen for neste treårsperiode om man hadde fortsatt samarbeidet som fram til nå. I 2003 vedtok Nordisk ministerråd en generell omorganisering som blant annet omfattet det nordiske språksamarbeidet. Det nye programmet for språksamarbeidet, kalt Nordplus språk, blir opprettet fra 1. januar 2004. Programmet har fire hovedmål: ”att främja internordisk språkförståelse, att stärka kunskapen om språken i Norden, att främja en demokratisk språkpolitik och språksyn i Norden” og ”att stärka de nordiska språkens ställning i och utanför Norden” (Programbeskrivning för Nordplus språk, punkt 1.1). Oppgaver som Nordisk språkråd har hatt fram til nå, vil inngå i det nye programmet, og sekretariatet har i løpet av høsten 2003 brukt en del tid på tilrettelegging av aktiviteter som skal videreføres i det nye programmet. Nordisk språkråd har i inneværende år drøftet hvordan samarbeidet mellom språknemndene best kan ivaretas innenfor rammene av det nye programmet. Denne diskusjonen vil avsluttes på rådsmøtet i februar 2004. Arbeidet og aktivitetene i programmet Nordplus språk vil bli styrt av en ledelsesgruppe (kalt Nordens språkråd) med representanter fra hvert av de nordiske landene, de selvstyrte områdene og Sametinget.

Nordisk språkråd har nettadressen [www.nordisk-sprakrad.no](http://www.nordisk-sprakrad.no), og der kan man bl.a. finne vedtektene (statuttene) for Språkrådet. Programbeskrivelse for Nordplus språk og vedtekter (stadgar) for ledelsesgruppen Nordens språkråd finnes under Nordisk ministerråds vevside: [www.norden.org](http://www.norden.org).

### **Rådsmedlemmer**

Nordisk språkråd hadde i 2003 følgende sammensetning:

**Dansk Sprognævn** Niels Davidsen-Nielsen  
suppleant Henrik Hagemann

### **Forskningscentralen för de inhemska språken**

Finsk avdeling Aino Piehl  
suppleant Sari Maamies  
Svensk avdeling Mikael Reuter  
suppleant Eivor Sommardahl

**Føroyska málnevndin** Jógvan í Lon Jacobsen  
suppleant Katrin Næs

**Íslensk málnefnd** Guðrún Kvaran  
suppleant Sigurður Konráðsson

**Norsk språkråd** Ola Haugen

### **Oqaasiliortut (Grønlands Sprognævn)**

Carl Christian Olsen  
suppleant Nuka Møller

**Samisk språknemnd** Rolf Olsen

**Svenska språknämnden** Olle Josephson  
suppleant Mats Thelander

### **Sverigefinska språknämnden**

Paula Ehrnebo  
suppleant Leena Huss

I 2003 bestod Nordisk språkråds ledelse og sekretariat av følgende personer: Ola Haugen, leder (Norsk språkråd), Guðrún

Kvaran, nestleder (Íslensk málnefnd), Torbjørg Breivik, rådssekretær (Norsk språkråd), Rikke Hauge, rådskonsulent. Leder, nestleder og rådssekretær utgjør rådets arbeidsutvalg.

Følgende personer fungerte i 2003 som nordiske sekretærer i de respektive språknemndene: Henrik Holmberg til 31. mars, Pia Jarvad til 1. oktober, deretter Ole Ravnholt (Dansk Sprognævn), Charlotta af Hällström til 10. april, deretter Eivor Sommardahl (Forskningscentralen för de inhemska språken), Ari Páll Kristinsson (Íslensk málnefnd), Torbjørg Breivik (Norsk språkråd), Birgitta Lindgren (Svenska språknämnden).

### **Videre samarbeid mellom de nordiske språknemndene**

På rådsmøtet i august 2003 ble det utnevnt en arbeidsgruppe bestående av Ola Haugen, Niels Davidsen-Nielsen, Olle Josephson og Mikael Reuter for å utarbeide forslag til vedtekter for et nytt samarbeidsorgan for språknemndene. Gruppen skal levere sitt forslag til årsmøtet i februar 2004, som blir det siste for Nordisk språkråd og eventuelt et stiftingsmøte for det nye organet. Rådsmøtet besluttet på sitt møte i august 2003 å rette en henvendelse til Nordisk ministerråd angående språknemndenes representasjon i ledelsesgruppen for Nordplus språk. Ledelsesgruppen for Nordplus språk har fått navnet Nordens språkråd og skal være det politiske og strategiske beslutningsorganet for programmet Nordplus språk. Henvendelsen medførte ingen endringer i forslaget til vedtekter for det nye organet, men embetsmannskomiteen som behandlet henvendelsen, har uttalt at Nordens språkråd ”totalt sett sikres en rimelig representasjon fra språknemndene”.

### **Møter, konferanser, symposier og seminarer i 2003**

- a) Møter, konferanser osv. med Nordisk språkråd som (med)arrangør

Nordisk språkråds årsmøte fant sted 31. januar og 1. februar på Hotel Kong Frederik i København. I forbindelse med det 50. nordiske språkmøtet hadde Nordisk språkråd rådsmøte 28. august i Tavastehus, Finland. Begge møtene ble forberedt og planlagt på forutgående møter i arbeidsutvalget.

Det ble avholdt symposium med temaet *Ordbokskritikk i Norden* på Schæffergården i Gentofte den 7.–9. februar i samarbeid med Nordisk forening for leksikografi (NFL). Innleggene på konferansen er trykt i *LexicoNordica*, bind 10.

Den 7. nordiske konferansen i leksikografi ble arrangert 21.–24. mai i Ørsta/Volda, Norge av Nordisk forening for leksikografi i samarbeid med Nordisk språkråd. Rapport fra konferansen er under utarbeidelse og kommer i 2004.

Nordterm 2003 ble arrangert 11.–13. juni i Visby, Gotland av Nordterm. Nordisk språkråd var medarrangør. Rapport fra konferansen er under utarbeidelse.

Nordisk språkråd arrangerte sammen med Forskningscentralen för de inhemska språken det 50. nordiske språkmøtet på Hotel Aulanko i Tavastehus, Finland 29.–30. august. Tema for møtet var *Språkvården och skolan*.

Nordisk språkråds konferanse om språkteknologi ble arrangert 17.–19. oktober på Schæffergården, Gentofte. Konferansen var for ansatte i språknemndene i Norden. Rapport fra konferansen er under utarbeidelse.

- b) Møter, konferanser osv. i prosjekter og utvalg under Nordisk språkråd, og møter med samarbeidspartnere

Prosjektet *Moderne importord*: Det har vært avholdt nettverksmøter 8.–10. mai i Hvalfjörður, Island og 6.–8. oktober i København, Danmark, og styremøter for prosjektet er holdt i

forbindelse med nettverksmøtene. Styret består av Jan-Ola Östman (for finlandssvensk), Guðrún Kvaran (islandsk), Jógvan í Lon Jacobsen (færøysk), Helge Sandøy (norsk), Tore Kristiansen (dansk), Olle Josephson (svensk), Tapani Lehtinen (finsk) og Torbjørg Breivik (representant for Nordisk språkråd).

Prosjektet *Internordisk språkforståelse*: Prosjektet kom i gang tidlig i 2003 med Lars-Olof Delsing som prosjektleder. Det ble holdt kurs for alle feltarbeiderne i København 28. februar til 2. mars. Ved årskiftet 2003–2004 har prosjektet kommet litt over halvveges og det ble holdt en midtvegskonferanse for sentrale prosjektmedarbeidere, styret og spesielt inviterte 27.–28. november i Oslo. Styret består av Inge Lise Pedersen (leder), Olle Josephson, Pia Jarvad og Torbjørg Breivik. Styret har hatt to møter: 6. mai i København og 28. november i Oslo.

En konferanse om språkteknologi har lenge stått på planen for Nordisk språkråd, og 7. mars møttes en arbeidsgruppe i Stockholm for å planlegge konferansen. Arbeidsgruppen bestod av Torbjørg Breivik, leder (Nordisk språkråd), Ola Karlsson (Svenska språknämnden), Mikko Lounela (Forskningscentralen för de inhemska språken) og Jan Hoel (Norsk språkråd). Konferansen ble arrangert i København (Schæffergården) 17.–19. oktober.

Arbeidsutvalget i Nordisk språkråd har holdt to møter i 2003: 5. februar i København forut for årsmøtet, og 20. juni i Oslo for å forberede og planlegge rådsmøtet i august.

Det ble holdt flere planleggingsmøter på universitetet i Oslo våren 2003 i forbindelse med den nordiske leksikografikonferansen. Rikke Hauge deltok fra Nordisk språkråd.

Nordisk språkråd var medarrangør for konferansen som det nye europeiske språksamarbeidsorganet European Federation of National Institutes of Language (EFNIL) holdt i Stockholm 13.–14. oktober. Olle Josephson er medlem i styret. Ola Haugen deltok som observatør fra Nordisk språkråd. Mer informasjon om EFNIL finnes under [www.eurofedling.org](http://www.eurofedling.org).

### c) deltakelse i andre møter og konferanser

Nordterm 2003 ble arrangert i Visby på Gotland 12.–14. juni av TNC på vegne av Nordterm. Torbjørg Breivik representerte Nordisk språkråd på konferansen og deltok som observatør på styremøtet 13. juni.

Nordmål-forum hadde i år som tema de omstillingene som skjer i det nordiske samarbeidet. Temaet i år var *Forma den nya nordiska språkgemenskapen*. Møtet fant sted i Göteborg 13.–14. november med Nordisk ministerråds språkpolitiske referansegruppe som arrangør. Rikke Hauge og Torbjørg Breivik deltok.

### **Samarbeid**

Nordisk språkråd samarbeidet i 2003 med institusjoner og organer som har til oppgave å støtte og styrke det nordiske språkfellesskapet. Blant disse er *Nordisk Kulturfond*, Nordisk ministerråds *Språkpolitiske referansegruppe*, *Fondet for dansk-norsk samarbeid*, *NiFin* (Nordens Institut i Finland ([www.nifin.helsinki.fi](http://www.nifin.helsinki.fi))), *Nordterm* (nordisk samarbeidsorgan for organisasjoner og foreninger som arbeider med terminologi ([www.nordterm.net](http://www.nordterm.net))). Gjennom *EFNIL* har språkrådet hatt kontakt med tilsvarende institusjoner i Europa.

### **Skrifter**

I 2003 har Nordisk språkråd utgitt følgende:

- *Klarspråk. Rapport från en konferens den 20–22. oktober 2000 på Hanaholmen i Esbo, Finland*. Red. Charlotta af Hällström. Helsingfors 2003.
- *Språk i Norden 2003. Årsskrift for Nordisk språkråd og språknemndene i Norden*. Red. Torbjørg Breivik m.fl. Oslo.
- *Nordisk mötesordlista*. Andre, utvidede utgave. Red. Charlotta af Hällström m.fl., Oslo 2003.
- *Lexico Nordica 10*. Tidsskrift om leksikografi i Norden. Red. Henning Bergenholtz, Sven-Göran Malmgren m.fl. Oslo 2003.



- *Nordiske studier i leksikografi, bind VI. Rapport fra Konferanse om leksikografi i Norden, Tórshavn 21.– 25. august 2001.* Red. Zakaris Svabo Hansen og Anfinnur Johansen. Utg. av Nordisk forening for leksikografi i samarbeid med Nordisk språkråd og Føroyamálsdeild Fróðaskaparseturs Føroya, Oslo 2003.
- *Med 'bil' i Norden i 100 år.* Rapport fra konferansen "Med 'bil' i Norden i 100 år", 18.–19. oktober 2002 i Bergen om moderne importord i Norden. Red. Helge Sandøy, Novus forlag, Oslo 2003.

### **Informasjon på nettet**

Mer informasjon om Nordisk språkråd, virksomheten, prosjekter og vedtekter finnes på [www.nordisk-sprakrad.no](http://www.nordisk-sprakrad.no).

### **Prosjekter**

Nordisk språkråd støttet i 2003 følgende prosjekter:

*Ordboksprosjekter for de små språkområdene i Norden.* Det kom inn i alt 16 søknader, og samlet sum for søknadene var knappe 2,8 millioner kroner. Søknadene fordelte seg på følgende måte: 3 fra Grønland, 8 fra Island, 1 fra Norge (kvænsk), 3 fra samisk språkområde og 1 fra Sverige (Sverigefinska språknämnden). Innstilling til tildeling av midler ble behandlet på arbeidsutvalgets møte 20. juni og lagt fram på rådsmøtet 28. august. Rådet vedtok å støtte tre grønlandske, to islandske, to samiske og et sverigefinsk prosjekt.

Prosjektet *Moderne importord i språka i Norden* under Nordisk språkråd med Helge Sandøy fra Universitetet i Bergen som leder, er nå inne i siste fase. Rapporten fra konferansen "Med 'bil' i Norden i 100 år" er ferdig trykt, mens rapporten fra delprosjekt A om omfanget av importord kommer rundt årskiftet 2003/2004. Delprosjekt B om tilpasning av importord er avhengig av at delprosjekt A er ferdig, og dette kom i gang høsten 2003. Delprosjekt C om avløserord kom i gang

sommeren 2003. Når det gjelder delprosjekt D om normhistorikk, er alle delrapportene leverte og samler rapporten blir skrevet og trykt i løpet av høsten/tidlig i 2004. I delprosjekt E, om holdninger til moderne språkpåvirkning, er meningsmålingene gjennomførte og de nasjonale rapportene skrevet. Samler rapporten fra denne delen blir ferdigstilt tidlig i 2004. Prosjektet har en egen nettside: <http://www.hf.uib.no/MODERNE/>.

Prosjektet ”*Internordisk sprogforståelse i en tid med øget internationalisering*” (forkortet INS) kom i gang tidlig i 2003. Feltarbeidere ble tilsatt og kurset, og hoveddelen av feltarbeidet ble gjennomført våren 2003. Prosjektarbeiderne under ledelse av Lars-Olof Delsing arbeider nå med analysering av resultatene. I slutten av november ble det holdt et midtvegsseminar for prosjektet der de foreløpige resultatene ble lagt fram og diskutert. Analysearbeidet vil fortsette utover i 2004. Prosjektet vil fra 2004 bli administrert av Norsk språkråd.

#### **Nordisk forening for leksikografi**

Nordisk språkråd har fungert som sekretariat for Nordisk forening for leksikografi, NFL ([www.nordisk-sprakrad.no/nfl/](http://www.nordisk-sprakrad.no/nfl/)). Foreningen gir ut et medlemsblad (NFL-nytt) og et årsskrift (fra 1994). I 2003 kom bind 10 av årsskriftet *LexicoNordica* ut. Rikke Hauge deltok på styremøte i Volda 23. mai og på redaksjonsmøte for *LexicoNordica* i Oslo 13. oktober.

